

CLASS : 12th Sr. Sec. (Academic) Code No. 2932

Series : SS-M/2016

ਰੋਲ ਨੰ.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ਪੰਜਾਬੀ

PUNJABI

ACADEMIC

1st SEMESTER

(Only for Re-appear Candidates)

(Morning Session)

ਸਮਾਂ : 2½ ਘੰਟੇ]

[ਕੁਲ ਅੰਕ : 80

- ਕ੍ਰਿਪਆ ਜਾਂਚ ਕਰ ਲਓ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਛੱਪੇ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ 7 ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10 ਹਨ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਕੋਡ ਨੰ. ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉੱਤਰ-ਪੁਸਤਿਕਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪੰਨੇ ਤੇ ਲਿਖਨ।
- ਕ੍ਰਿਪਆ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਲਿਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਕ੍ਰਮਾਂਕ ਜ਼ਰੂਰ ਲਿਖੋ।
- ਆਪਣੀ ਉੱਤਰ-ਪੁਸਤਿਕਾ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਪੰਨਾ/ਪੰਨੇ ਨਾ ਛੱਡੋ।
- ਉੱਤਰ-ਪੁਸਤਿਕਾ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸ਼ੀਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਹੀ ਲਿਖੋ ਅਤੇ ਲਿਖਿਆ ਉੱਤਰ ਨਾ ਕੱਟੋ।
- ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਆਪਣਾ ਰੋਲ ਨੰ. ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਲਿਖਣ।
- ਕ੍ਰਿਪਆ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਵੇਖ ਲੋ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਪੂਰਾ ਅਤੇ ਠੀਕ ਹੈ। ਪਰੀਖਿਆ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਏਗਾ।

ਨੋਟ : ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

ਭਾਗ - (ੳ)

1. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਵਿ-ਟੋਟਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ

ਕਰੋ :

8

(ੳ) ਆਖੀਂ : ਕੱਚਿਆ ਸੱਚ ਨੂੰ ਲਾਜ ਲਾਈਓ

ਸੁਖਨ ਪਾਲਣੋਂ ਭੀ ਬਸ ਰਹਿ ਗਿਓ ਵੇ ?

ਕਾਲੇ ਭੋਰ ਦੀ ਬਾਨ ਨਾ ਗਈ ਤੇਰੀ

ਜਿਥੇ ਫੁੱਲ ਡਿੱਠਾ ਓਥੇ ਬਹਿ ਗਿਓ ਵੇ ?

ਸਾਨੂੰ ਗਿਆਨ ਦੇ ਖੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਇੰ ਧੱਕੇ

ਆਪ ਮਾਲਣ ਦੇ ਰੋੜ੍ਹ ਵਿਚ ਵਹਿ ਗਿਓ ਵੇ !

(ਅ) ਫਟਾ ਫਟ ਝੱਗਾ ਇਕ ਜੋਬਨ ਨੂੰ ਕੱਜਦਾ,

ਅਰਕਾਂ ਨੰਗੀਆਂ ਪਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ,

ਤੇ ਛਾਤੀ ਦੀਆਂ ਲੀਰਾਂ ਹਵਾ ਪਈ ਚੁਕਦੀ,

ਇਹ ਭੈੜੀ ਹਵਾ ਕੇਰੀ ਪਈ ਵਗਦੀ,

ਖਾਹ ਮਖਾਹ ਛੇੜਦੀ ਤੰਗ ਪਈ ਕਰਦੀ,

ਮੁੜ ਮੁੜ ਦੱਸਦੀ ਲੀਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨੰਗੇ ਨੰਗੇ ਅੰਗ ਮੇਰੇ।

2. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ **ਇੱਕ** ਦਾ ਸਾਰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ : 8

(ੳ) ਟੁਕੜੀ ਜਗ ਤੋਂ ਨਯਾਰੀ

(ਅ) ਜਾਇਦਾਦ

(ੲ) ਅੰਨਦਾਤਾ।

3. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਸੰਖੇਪ ਕਰਕੇ ਲਿਖੋ : $1 \times 4 = 4$

(ੳ) 'ਤਾਜ ਮਹੱਲ' ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?

(ਅ) 'ਮੇਰਾ ਪਤਾ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਕਿਸ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਹੈ?

(ੲ) 'ਸ਼ੈਲਾਨੀ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਲਿਖੋ।

(ਸ) 'ਖੂਹ ਉੱਤੇ' ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?

4. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ **ਇੱਕ** ਲੇਖ ਦਾ ਸਾਰ ਲਿਖੋ : 8

(ੳ) ਬਾਬੇ ਵਰਿਆਮੇ ਦੀ ਦਿੱਬ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ

(ਅ) ਮਲਕ ਭਾਗੋ ਤੇ ਭਾਈ ਲਾਲੋ

(ੲ) ਠਾਣੇਦਾਰੀ

5. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਲਿਖੋ : $2 \times 6 = 12$

(ੳ) ਐਮਨਾਬਾਦ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਕਿਸ ਦੇ ਘਰ ਗਏ? ਅਤੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖਾਣਾ ਖਾਧਾ?

(ਅ) ਭਾਈ ਲਾਲੋ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਉੱਪਰ ਬਿਠਾਇਆ?

(ੲ) ਠਾਣੇਦਾਰ ਕੁੱਤੇ ਨੂੰ ਮੋਟਰ ਵਿੱਚ ਬਿਠਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?

(ਸ) ਠਾਣੇਦਾਰ ਨਾਲ ਕਿਤਨੇ ਸਿਪਾਹੀ ਹਨ?

(ਹ) ਰੱਬ ਕੌਲੋਂ ਬਾਬਾ ਕੀ ਮੰਗਦਾ ਹੈ? ਅਤੇ ਕਿਉਂ?

(ਕ) ਬਾਬੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖੋਤਾ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸੀ?

6. 'ਸ਼ੋਭਾ-ਸ਼ਕਤੀ' ਨਾਟਕ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਲਿਖੋ ਜਾਂ ਨਾਟ ਤੀਜਾ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ। 8

7. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :

(ੳ) 'ਸ਼ੋਭਾ-ਸ਼ਕਤੀ' ਨਾਟਕ ਦੇ ਨਾਟ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਅੰਨ ਅਤੇ ਜੁੱਤ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

(5)

2932

- (ਅ) ਸਤੀਸ਼ ਅਤੇ ਸ਼ੋਭਾ ਦਾ ਕੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ? 2
- (ੲ) 'ਕੰਵਲ ਕੌਣ' ਹੈ? 2
- (ਸ) 'ਰਾਜਾ ਪੋਰਸ' ਨਾਟਕ ਦਾ ਨਾਟਕਕਾਰ ਕੌਣ ਹੈ? 1

ਭਾਗ - (ਅ)

8. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ **ਇੱਕ** ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਅਤੇ ਰਚਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ : 8

(ੳ) ਦਮੋਦਰ

(ਅ) ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ।

9. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ : $1 \times 12 = 12$

(ੳ) ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕਿੱਸਾਕਾਰ ਕੌਣ ਹੈ?

(ਅ) ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਕਦੋਂ ਜੋਤੀ-ਜੋਤ ਸਮਾਏ?

(ੲ) ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਮਾਤਾ ਜੀ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।

2932

P. T. O.

- (ਸ) ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਮਿਊਤ ਕਦੋਂ ਹੋਈ ?
- (ਹ) ਦਮੋਦਰ ਕਿਸ ਛੰਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ?
- (ਕ) ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਮੋਢੀ ਕਵੀ ਕੌਣ ਹੈ ?
- (ਖ) ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ੈਲਾਨੀ ਕਵਿਤਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸ ਨੇ ਲਿਖੀ ?
- (ਗ) 'ਅੰਬੀ ਦੇ ਬੂਟੇ ਥੱਲੇ' ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ ?
- (ਘ) ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਲਹਿਰਾਂ ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ ?
- (ਙ) 'ਲੂਣਾ' ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ ?
- (ਚ) ਘਰ ਦਾ ਪਿਆਰ ਲੇਖ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ ?
- (ਛ) ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਕਿਸ ਨੇ ਵਸਾਇਆ ?

10. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਕਰਕੇ ਢੁੱਕਵਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਲਿਖੋ : 5

ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ।
ਅਰਧ-ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ
ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਢਾਂਚੇ ਤੇ ਭੈੜਾ ਅਮਰ ਪੈਂਦਾ

ਹੈ। ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਬੋਝ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਠੀਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਬੋਝ ਚੁੱਕਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਸਖਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਲੰਮੇਂ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਨੂੰ ਨਫਰਤ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਦੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

